

Пропозиції
Державної податкової служби України
до проєкту Закону України «Про внесення змін до
деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту працівника у
випадку затримки виплати заробітної плати», внесеного на розгляд
Верховної Ради України народними депутатами України
Третьяковою Галиною та Остапенком Анатолієм,
реєстраційний номер 3264 від 25.03.2020
перше читання

1. Проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту працівника у випадку затримки виплати заробітної плати» (далі – законопроект) Державною податковою службою України не підтримується.

2. Законопроектом пропонується внести зміни та доповнення до низки законодавчих актів України, які, на думку суб'єктів законодавчої ініціативи, мають забезпечити реалізацію конституційних прав працівників на своєчасне та в повному обсязі отримання заробітної плати, зокрема:

1) встановити першочерговість виплати заробітної плати з коштів, що надходять на рахунки роботодавця в банках; надати право працівнику тимчасово припинити виконання роботи у разі затримки виплати заробітної плати та інших сум, належних працівникові, на термін більше ніж 7 календарних днів тощо (зміни до Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) та Закону України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР «Про оплату праці» (далі – Закон № 108));

2) виключити вимоги, встановлені статтею 168 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), зокрема підпунктом 168.1.5 пункту 168.1 статті 168 Кодексу, щодо перерахування податковим агентом до бюджету податку на доходи фізичних осіб/військового збору у строки, встановлені Кодексом для місячного податкового періоду, якщо оподатковуваний дохід нараховується таким агентом, але не виплачується (не надається) платнику податку;

3) запровадити заборону прийняття банками розрахункових документів про перерахування коштів для сплати відповідних сум єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) або документів, що підтверджують фактичну сплату таких сум, без одночасного представлення платником єдиного внеску платіжних доручень та інших розрахункових документів на видачу (перерахування) коштів для виплати заробітної плати (доповнення до частини другої статті 24 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464)).

Щодо запропонованих змін і доповнень слід наголосити таке:

1) оплата праці державних службовців здійснюється за рахунок коштів, передбачених Законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

Зазначені кошти знаходяться на рахунках органів Державної казначейської служби України, в яких у відповідного розпорядника бюджетних коштів відкрито рахунки. При цьому органи Державної казначейської служби не є банками.

Отже, запропоновані доповнення до статті 97 КЗпП та статті 15 Закону № 108 стосовно першочерговості виплати заробітної плати працівникам із коштів, що надходять на рахунки роботодавця в банках, а також коштів, отриманих від продажу майна роботодавця, з інших джерел, нівелюють права працівників бюджетної сфери на пріоритетність виплати заробітної плати. Законопроектом також передбачено доповнення КЗпП статтею 115¹ та Закону № 108 статтею 37, відповідно до яких працівник має право у разі затримки на термін більше ніж 7 календарних днів виплати заробітної плати та інших сум, належних йому, попередивши про свої дії роботодавця в письмовій формі, тимчасово припинити виконання роботи на весь період до виплати затриманої суми. У цьому випадку працівник звільняється від обов'язку виконувати свої трудові функції та має право у свій робочий час бути відсутнім на робочому місці.

Як зазначалось вище, виплата заробітної плати державним службовцям здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України і у разі тимчасової відсутності коштів у бюджеті, зокрема на виплату заробітної плати працівникам державних органів, таким працівникам законопроектом фактично надається право не виконувати свої посадові обов'язки, що ставить під загрозу належне виконання органами виконавчої влади покладених на них функцій, що зі свого боку може негативно позначитись на державній, зокрема економічній, безпеці України;

2) законопроектом пропонується надати право податковим агентам сплачувати податок на доходи фізичних осіб та/або військовий збір лише при виплаті (наданні) оподатковуваного доходу, незалежно від періоду нарахування такого доходу (зміни до статті 168 Кодексу).

Реалізація цих законодавчих ініціатив може спонукати несумлінних податкових агентів (у т. ч. роботодавців) до мінімізації податкових зобов'язань у відповідному бюджетному періоді шляхом нарахування оподатковуваних доходів без їх виплати (надання) надалі в цьому періоді, оскільки законопроектом скасовується чинна вимога підпункту 168.1.5 пункту 168.1 статті 168 Кодексу щодо перерахування у такому випадку податковим агентом податку на доходи фізичних осіб та/або військового збору до бюджетів у строки, встановлені цим Кодексом для місячного податкового періоду.

Необхідно наголосити, що зазначена вимога була запроваджена за результатами аналізу багаторічного практичного досвіду застосування законодавства з питань оподаткування доходів фізичних осіб і насамперед була спрямована на боротьбу з кризою невиконання заробітних плат.

Водночас запровадження положень законопроекту містить ризики негативного впливу на рівномірність податкових надходжень від податку на доходи фізичних осіб та/або військового збору, що може призвести до порушення такого принципу податкового законодавства, як рівномірність

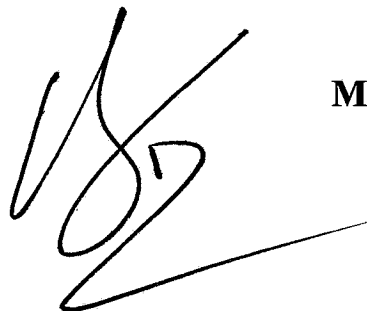
сплати – установлення строків сплати податків та зборів з огляду на необхідність забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету (підпункт 4.1.10 пункту 4.1 статті 4 Кодексу);

3) запропоновані законопроектом доповнення до частини другої статті 24 Закону № 2464 щодо заборони прийняття банками розрахункових документів про перерахування коштів для сплати відповідних сум єдиного внеску або документів, що підтверджують фактичну сплату таких сум, без одночасного представлення платником єдиного внеску платіжних доручень та інших розрахункових документів на видачу (перерахування) коштів для виплати заробітної плати призведуть до неможливості виконання платниками єдиного внеску вимог Закону № 2464 щодо сплати самостійно виявлених несвоєчасно сплачених сум єдиного внеску, а також нарахованих податковими органами сум недоїмки та штрафів разом з пенєю тощо.

Також необхідно зазначити, що пропозиція пункту 1 розділу II «Прикінцеві положення» законопроекту щодо набрання чинності Законом з дня його опублікування не відповідає принципу стабільності системи оподаткування, згідно з яким зміни до будь-яких елементів податків та зборів (до яких належать, зокрема, строк та порядок сплати податку/збору) не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки (підпункт 4.1.9 пункту 4.1 статті 4 Кодексу).

Крім того, пункт 2 розділу II законопроекту не відповідає вимогам оформлення законопроектів, встановленим частиною восьмою статті 90 Регламенту Верховної Ради України, який затверджено Законом України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI, відповідно до яких, якщо для реалізації положень поданого законопроекту після його прийняття необхідні зміни до інших законів, такі зміни мають викладатися в розділі «Перехідні положення» цього законопроекту або в одночасно внесеному його ініціатором окремому законопроекті. До законопроекту додається перелік законів та інших нормативних актів, прийняття або перегляд яких необхідно здійснити для реалізації положень законопроекту в разі його прийняття.

**В. о. Голови Державної податкової
служби України**

Михайло ТИТАРЧУК